

**Instytut Ceramiki
i Materiałów
Budowlanych**

Kryteria wprowadzania do obrotu wytworów budowlanych (w tym oszkleń w budownictwie) wg Rozporządzenia PE nr 305/2011 (CPR)

mgr inż. Marek Wilk
ICiMB Warszawa

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EEG

(Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej nr L 88 z 4.04.2011)

Zakres rozporządzenia nr 305/2011

Rozporządzenie określa zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu lub udostępniania na rynku UE wyrobów budowlanych, poprzez ustanowienie zharmonizowanych zasad wyrażania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w odniesieniu do ich zasadniczych charakterystyk oraz zharmonizowanych zasad stosowania oznakowania CE na tych wyrobach.

Zakres rozporządzenia nr 305/2011 (c.d.)

Rozporządzenie CRP określa sposoby badań, oceny i deklarowanych właściwości użytkowych wyrobów oraz sposoby oceny zgodności wyrobów budowlanych. Wprowadza nowe definicje wyrobu budowlanego, właściwości użytkowych wyrobu budowlanego i inne, ustanawiając wspólną terminologię techniczną.

Główne zmiany w odniesieniu do Dyrektywy CPD

- ▶ Wdrożenie systemu zharmonizowanych specyfikacji technicznych;
- ▶ Zmiana trzeciego i czwartego wymagania podstawowego dla wyrobów budowlanych;
- ▶ Wprowadzenie siódmego wymagania podstawowego dla wyrobów budowlanych;
- ▶ Zastąpienie deklaracji zgodności deklaracją właściwości użytkowych;
- ▶ 5 systemów oceny zgodności (1+, 1, 2+,3, 4) – bez systemu 2;
- ▶ Wzmocnienie znaczenia oznakowania CE;
- ▶ Ułatwienia dla mikroprzedsiębiorstw;
- ▶ Wprowadzenie obowiązku pełnej identyfikowalności wyrobu;
- ▶ Zaostrzenie kryteriów notyfikacji jednostek (wymagania akredytacji w określonym niezbędnym zakresie)

Podstawowe definicje (1)

▶ **Wyrób budowlany**

każdy wyrób lub zestaw wyprodukowany i wprowadzony do obrotu w celu trwałego wbudowania w obiektach budowlanych lub ich częściach, którego właściwości wpływają na właściwości użytkowe obiektów budowlanych w stosunku do podstawowych wymagań dotyczących obiektów budowlanych;

▶ **zestaw**

wyrób budowlany wprowadzony do obrotu przez jednego producenta jako zestaw co najmniej dwóch odrębnych składników, które muszą zostać połączone, aby mogły zostać włączone w obiektach budowlanych;

Podstawowe definicje (2)

▶ **Zasadnicze charakterystyki wyrobu budowlanego**

oznaczają te cechy wyrobu budowlanego, które odnoszą się do podstawowych wymagań dotyczących obiektów budowlanych;

▶ **Właściwości użytkowe wyrobu budowlanego**

oznaczają właściwości użytkowe odnoszące się do odpowiednich zasadniczych charakterystyk wyrażone jako poziom lub klasa lub w sposób opisowy;

▶ **Typ wyrobu**

zestaw reprezentatywnych poziomów lub klas właściwości użytkowych w odniesieniu do zasadniczych charakterystyk wyrobu budowlanego wyprodukowanego przy zastosowaniu danej kombinacji surowców lub innych składników w określonym procesie produkcyjnym.

Podstawowe wymagania dotyczące obiektów budowlanych (wg zał. 1 do CPR)

Obiekty budowlane jako całość oraz ich poszczególne części muszą nadawać się do użycia zgodnie z ich zamierzonym zastosowaniem, przy czym należy w szczególności wziąć pod uwagę zdrowie i bezpieczeństwo osób mających z nimi kontakt przez cały cykl życia tych obiektów. Przy normalnej konserwacji obiekty budowlane muszą spełniać następujące podstawowe wymagania dotyczące obiektów budowlanych przez gospodarczo uzasadniony okres użytkowania:

- 1.Nośność i stateczność;**
- 2.Bezpieczeństwo pożarowe;**
- 3.Higiena, zdrowie i środowisko;**
- 4.Bezpieczeństwo użytkowania i dostępność obiektów;**
- 5.Ochrona przed hałasem;**
- 6.Oszczędność energii i izolacyjność cieplna;**
- 7.Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych.**

Wymaganie 7

Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych

Obiekty budowlane muszą być zaprojektowane, wykonane i rozebrane w taki sposób, aby wykorzystanie zasobów naturalnych było zrównoważone i zapewniało w szczególności:

- a) ponowne wykorzystanie lub recykling obiektów budowlanych oraz wchodzących w ich skład materiałów i części po rozbiórce;
- b) trwałość obiektów budowlanych;
- c) wykorzystanie w obiektach budowlanych przyjaznych środowisku surowców i materiałów wtórnych.

Deklarowanie właściwości użytkowych

► Producenci zobowiązani są do

przeprowadzenia oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w odniesieniu do ich zasadniczych charakterystyk zgodnie z jednym z systemów określonych w załączniku V do rozporządzenia.

Po dokonaniu oceny i weryfikacji producent sporządza deklarację właściwości użytkowych.

Przez sporządzenie deklaracji właściwości użytkowych producent przyjmuje na siebie odpowiedzialność za zgodność wyrobu z zadeklarowanymi właściwościami użytkowymi.

Zawartość deklaracji właściwości użytkowych

Deklaracja właściwości użytkowych wyraża właściwości użytkowe wyrobów budowlanych w odniesieniu do zasadniczych charakterystyk tych wyrobów zgodnie z odpowiednimi zharmonizowanymi specyfikacjami technicznymi.

Deklaracja właściwości użytkowych zawiera w szczególności następujące informacje:

- a) określenie typu wyrobu, dla którego została sporządzona deklaracja właściwości użytkowych;
- b) system lub systemy oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobu budowlanego, przedstawione w załączniku V;
- c) numer referencyjny i datę wydania normy zharmonizowanej lub europejskiej oceny technicznej, która została zastosowana do oceny każdej zasadniczej charakterystyki;
- d) w stosownych przypadkach, numer referencyjny zastosowanej specjalnej dokumentacji technicznej oraz wymagania, które wyrób spełnia zgodnie z zapewnieniem producenta.

Zawartość deklaracji właściwości użytkowych

Deklaracja właściwości użytkowych powinna zawierać również:

- ▶ a) zamierzone zastosowanie lub zastosowania wyrobu budowlanego zgodnie z mającą zastosowanie zharmonizowaną specyfikacją techniczną;
- ▶ b) wykaz zasadniczych charakterystyk określonych w tej zharmonizowanej specyfikacji technicznej dla deklarowanego zamierzonego zastosowania lub zastosowań wyrobu;
- ▶ c) właściwości użytkowe co najmniej jednej z zasadniczych charakterystyk wyrobu budowlanego odpowiednich dla deklarowanego zamierzonego zastosowania lub zastosowań;
- ▶ d) w stosownych przypadkach, właściwości użytkowe wyrobu budowlanego, wyrażone w poziomach lub klasach, lub w sposób opisowy, jeśli jest to konieczne, na podstawie obliczeń, w odniesieniu do jego zasadniczych charakterystyk, podlegających obowiązkowi zadeklarowania.

Zawartość deklaracji właściwości użytkowych

- ▶ e) właściwości użytkowe tych zasadniczych charakterystyk wyrobu budowlanego, które wiążą się z zamierzonym zastosowaniem lub zastosowaniami, z uwzględnieniem przepisów odnoszących się do zamierzonego zastosowania lub zastosowań w miejscu, gdzie producent zamierza udostępnić wyrób na rynku;
- ▶ f) dla wymienionych w wykazie zasadniczych charakterystyk, co do których nie są deklarowane żadne właściwości użytkowe, litery „NPD” (właściwości użytkowe nieustalone; ang. *No Performance Determined*);
- ▶ g) jeżeli dla danego wyrobu budowlanego wydano europejską ocenę techniczną, właściwości użytkowe tego wyrobu budowlanego, wyrażone w poziomach lub klasach, lub w sposób opisowy, w odniesieniu do wszystkich zasadniczych charakterystyk zawartych w odnośnej europejskiej ocenie technicznej.

Deklarację właściwości użytkowych sporządza się, stosując wzór przedstawiony w załączniku III do rozporządzenia.

Dostarczanie deklaracji właściwości użytkowych

- ▶ Dla każdego wyrobu udostępnianego na rynku dostarcza się kopię deklaracji właściwości użytkowych w formie papierowej albo przesyła się ją drogą elektroniczną.
- ▶ W przypadku gdy partia tego samego wyrobu jest dostarczana jednemu użytkownikowi, może jej towarzyszyć jedna kopia deklaracji właściwości użytkowych w formie papierowej albo przesłana drogą elektroniczną.
- ▶ Deklaracja w formie papierowej powinna być dostarczana na życzenie odbiorcy;
- ▶ deklaracji właściwości użytkowych może zostać udostępniona na stronie internetowej zgodnie z warunkami ustalonymi przez Komisję za pomocą aktów delegowanych zgodnie z art. 60.
- ▶ Deklaracja właściwości użytkowych jest dostarczana w języku lub językach wymaganych przez państwo członkowskie, w którym wyrób jest udostępniony.

Oznakowanie CE

- ▶ Oznakowanie CE umieszcza się na wyrobach budowlanych, dla których producent sporządził deklarację właściwości użytkowych.
- ▶ Poprzez umieszczenie lub zlecenie umieszczenia oznakowania CE producent wskazuje, że bierze na siebie odpowiedzialność za zgodność wyrobu budowlanego z deklarowanymi właściwościami użytkowymi oraz za jego zgodność ze wszystkimi mającymi zastosowanie wymaganiami określonymi w CPR i innym stosownym ustawodawstwie harmonizacyjnym Unii odnoszącym się do umieszczania tego oznakowania.
- ▶ Dla każdego wyrobu budowlanego objętego normą zharmonizowaną lub dla którego wydana została europejska ocena techniczna oznakowanie CE jest jedynym oznakowaniem potwierdzającym zgodność wyrobu budowlanego z deklarowanymi właściwościami użytkowymi w odniesieniu do jego zasadniczych charakterystyk, objętych tą normą zharmonizowaną lub europejską oceną techniczną.

Zasady i warunki umieszczenia oznakowania CE

- ▶ Oznakowanie CE umieszcza się na wyrobie budowlanym lub na jego etykiecie w sposób widoczny, czytelny i trwały. W przypadku gdy nie jest to możliwe lub nie można tego zapewnić z uwagi na charakter wyrobu, umieszcza się je na opakowaniu lub na dokumentach towarzyszących.
- ▶ Oznakowanie CE umieszcza się przed wprowadzeniem wyrobu budowlanego do obrotu.

Zasady i warunki umieszczenia oznakowania CE

Oznakowaniu CE towarzyszą:

- ▶ dwie ostatnie cyfry roku, w którym zostało ono po raz pierwszy umieszczone,
- ▶ nazwa i adres siedziby producenta lub znak identyfikujący pozwalający w łatwy i jednoznaczny sposób określić nazwę i adres producenta,
- ▶ niepowtarzalny kod identyfikacyjny typu wyrobu,
- ▶ numer referencyjny deklaracji właściwości użytkowych,
- ▶ poziom lub klasa zadeklarowanych właściwości użytkowych, odniesienie do zastosowanej zharmonizowanej specyfikacji technicznej,
- ▶ w stosownych przypadkach numer identyfikacyjny jednostki notyfikowanej,
- ▶ zamierzone zastosowanie wyrobu określone w zastosowanej zharmonizowanej specyfikacji technicznej.

System zharmonizowanych specyfikacji technicznych

Rozporządzenie definiuje dwa rodzaje zharmonizowanych specyfikacji technicznych:

- ▶ Zharmonizowane normy europejskie wyrobu opracowywane przez CEN/CENELEC,

oraz

- ▶ Europejskie Dokumenty Oceny, wydawane przez Organizację Jednostek Oceny Technicznej.

Normy zharmonizowane (1)

- ▶ Normy zharmonizowane ustanawiane są przez europejskie organy normalizacyjne na podstawie wniosków (mandatów) wydanych przez Komisję, po przeprowadzeniu konsultacji ze Stałym Komitetem ds. Budownictwa.
- ▶ Normy zharmonizowane określają metody i kryteria oceny właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w odniesieniu do ich zasadniczych charakterystyk.
- ▶ Norma zharmonizowana odnosi się, o ile tak przewidziano w odpowiednim mandacie, do zamierzonego zastosowania wyrobów, które ma objąć.
- ▶ Europejskie organy normalizacyjne określają w normach zharmonizowanych mającą zastosowanie zakładową kontrolę produkcji,

Normy zharmonizowane (2)

- ▶ Komisja ocenia zgodność norm zharmonizowanych ustanowionych przez europejskie organy normalizacyjne z odpowiednimi mandatami i publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* wykaz odniesień do norm zharmonizowanych, które są zgodne z odpowiednimi mandatami.
- ▶ Dla każdej normy zharmonizowanej w wykazie wskazuje się:
 - a) odniesienia do zastępowanych zharmonizowanych specyfikacji technicznych, o ile istnieją;
 - b) datę początkową okresu koegzystencji;
 - c) datę końcową okresu koegzystencji.

Normy zharmonizowane (3)

- ▶ Od daty początkowej okresu koegzystencji możliwe jest stosowanie normy zharmonizowanej do sporządzenia deklaracji właściwości użytkowych dla wyrobu budowlanego objętego tą normą.
- ▶ od daty końcowej okresu koegzystencji norma zharmonizowana jest wyłącznym środkiem służącym sporządzaniu deklaracji właściwości użytkowych dla wyrobu budowlanego objętego tą normą.
- ▶ Wraz z końcem okresu koegzystencji wycofuje się normy krajowe sprzeczne z normą zharmonizowaną, a państwa członkowskie pozbawiają ważności wszystkie przepisy krajowe sprzeczne z daną normą zharmonizowaną.

Rola i zadania JOT (1)

(Jednostka ds. Oceny Technicznej)

- ▶ Opracowanie i przyjęcie europejskiego dokumentu oceny EDO na podstawie otrzymanego wniosku;
- ▶ Wydanie europejskiej oceny technicznej ETA na wniosek producenta, na podstawie ustanowionego EDO;

Rola i zadania JOT (2)

(Jednostka ds. Oceny Technicznej)

- ▶ Państwa członkowskie mogą wyznaczyć działające na ich terytorium JOT, w szczególności dla jednej lub kilku grup wyrobów wymienionych w załączniku IV rozporządzenia CPR tabela 1.
- ▶ JOT przeprowadza ocenę i wydaje europejską ocenę techniczną dla grupy wyrobów, dla której została wyznaczona.
- ▶ Wymagania dotyczące jednostek ds. oceny technicznej są określone w załączniku IV rozporządzenia CPR, tabela 2.
- ▶ Państwa członkowskie, które wyznaczyły JOT, przekazują pozostałym państwom członkowskim i Komisji nazwę i adres tej jednostki oraz grupy wyrobów, dla których została wyznaczona.

Europejski dokument oceny EDO

Po otrzymaniu wniosku o wydanie europejskiej oceny technicznej organizacja JOT opracowuje i przyjmuje EDO dla każdego wyrobu budowlanego jeżeli:

- Dany wyrób nie jest objęty zakresem żadnej istniejącej normy zharmonizowanej;
- W odniesieniu do co najmniej jednej zasadniczej charakterystyki tego wyrobu metoda oceny przewidziana w normie zharmonizowanej nie jest właściwa, lub:
- Norma zharmonizowana nie przewiduje żadnej metody oceny w odniesieniu do co najmniej jednej zasadniczej charakterystyki tego wyrobu.

Europejska ocena techniczna ETA

- ▶ Jednostka oceny technicznej JOT wydaje ETA na wniosek producenta na podstawie ustanowionego EDO;
- ▶ ETA zawiera właściwości użytkowe podlegające zadeklarowaniu, wyrażone w poziomach lub klasach, lub w sposób opisowy, odnoszące się do zasadniczych charakterystyk uzgodnionych przez producenta i JOT dla deklarowanego zamierzonego zastosowania wyrobu oraz szczegóły techniczne niezbędne do wdrożenia systemu oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych.
- ▶ Formę ETA ustala Komisja w akcie wykonawczym (decyzji).

Systemy oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych.

- ▶ Ocena i weryfikacja stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w odniesieniu do ich zasadniczych charakterystyk przeprowadzana jest zgodnie z jednym z 5-ciu systemów określonych w CPR;
- ▶ Komisja ustala który system lub systemy mają zastosowanie do danego wyrobu budowlanego lub rodziny wyrobów budowlanych lub danej zasadniczej charakterystyki, uwzględniając w szczególności ich wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi oraz wpływ na środowisko;
- ▶ Ustalony przez Komisję system lub systemy wskazywane są w mandatach i w zharmonizowanych specyfikacjach technicznych.

Obowiązki producentów (1)

- ▶ Sporządzają deklarację właściwości użytkowych oraz umieszczają oznakowanie CE na wyrobie;
- ▶ Sporządzają, jako podstawę do deklaracji właściwości użytkowych, dokumentację techniczną opisującą wszystkie istotne elementy związane z wymaganym systemem oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych.
- ▶ Przechowują dokumentację techniczną oraz deklarację właściwości użytkowych przez okres 10 lat od momentu wprowadzenia wyrobu budowlanego do obrotu.
- ▶ Zapewniają istnienie procedur zapewniających utrzymanie w produkcji seryjnej deklarowanych właściwości użytkowych wyrobu.

Obowiązki producentów (2)

- ▶ w stosownych przypadkach – prowadzą badania próbek wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu lub udostępnionych na rynku, rozpatrują reklamacje oraz – jeśli wystąpi taka konieczność – prowadzą ewidencję skarg, wyrobów niezgodnych i wyrobów wycofanych od użytkowników;
- ▶ zapewniają, aby ich wyroby budowlane były opatrzone numerem typu, partii lub serii lub inną informacją umożliwiającą ich identyfikację, lub w przypadku gdy wielkość lub charakter wyrobu to uniemożliwiają, aby wymagane informacje były umieszczone na opakowaniu lub w dokumencie towarzyszącym wyrobowi budowlanemu.
- ▶ wskazują swoją nazwę, zastrzeżoną nazwę handlową lub zastrzeżony znak towarowy i swój adres kontaktowy na wyrobie budowlanym lub – jeśli nie jest to możliwe – na jego opakowaniu lub w dokumencie mu towarzyszącym.

Obowiązki producentów (3)

- ▶ Producenci podczas udostępniania wyrobu budowlanego na rynku zapewniają, aby wyrobowi towarzyszyły instrukcje obsługi i informacje na temat bezpieczeństwa w języku określonym przez dane państwo członkowskie, łatwo zrozumiałym dla użytkowników.
- ▶ Jeśli producenci uznają, że wyrób nie jest zgodny z deklaracją właściwości użytkowych lub z innymi mającymi zastosowanie wymaganiami określonymi w niniejszym rozporządzeniu, natychmiast podejmują konieczne środki naprawcze w celu zapewnienia zgodności wyrobu lub, stosownie do okoliczności, jego wycofania z obrotu lub od użytkowników. Ponadto jeżeli wyrób budowlany stwarza zagrożenie, producenci niezwłocznie informują o tym właściwe organy krajowe państw członkowskich, w których udostępniłi wyrób budowlany, podając szczegółowe informacje, w szczególności o niezgodności oraz o podjętych środkach naprawczych.

Obowiązki producentów (4)

▶ Na uzasadnione żądanie właściwego organu krajowego producenci dostarczają mu wszelkie informacje i dokumentację, niezbędne do wykazania zgodności danego wyrobu budowlanego z deklaracją właściwości użytkowych i z innymi mającymi zastosowanie wymaganiami określonymi w niniejszym rozporządzeniu, w języku łatwo zrozumiałym dla tego organu. Na żądanie tego organu współpracują z nim we wszelkich działaniach podjętych w celu usunięcia zagrożeń, jakie stwarzają wyroby budowlane wprowadzone przez nich do obrotu.

Upoważnieni przedstawiciele

- ▶ Na podstawie pisemnego pełnomocnictwa producent może wyznaczyć upoważnionego przedstawiciela.
- ▶ Upoważniony przedstawiciel wykonuje zadania określone w pełnomocnictwie.
- ▶ Sporządzanie dokumentacji technicznej nie wchodzi w zakres pełnomocnictwa.

Jednostki notyfikowane

- ▶ Państwa członkowskie notyfikują Komisji i pozostałym państwom członkowskim jednostki upoważnione do wykonywania zadań strony trzeciej w procesie oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych (jednostki notyfikowane);
- ▶ Jednostka notyfikowana jest ustanawiana zgodnie z prawem krajowym i posiada osobowość prawną.
- ▶ Jednostka notyfikowana jest stroną trzecią, niezależną od organizacji lub wyrobu budowlanego, które ocenia.

Punkty kontaktowe ds. produktów (PCP)

- ▶ Państwo członkowskie powinno wyznaczyć co najmniej jeden punkt kontaktowy ds. produktów i przekazać dane o nich KE i innym państwom członkowskim. (wg rozporządzenia 764/2008)
- ▶ Państwa członkowskie mają swobodę w powierzaniu roli punktu kontaktowego ds. produktów jednostkom nowym lub istniejącym, prywatnym lub publicznym.
- ▶ W Głównym Urzędzie Nadzoru Budowlanego od dnia 1 lipca 2013 r. działa doraźny zespół roboczy – Zespół ds. Punktu Kontaktowego. Zespół realizuje zadania punktu kontaktowego do spraw wyrobów budowlanych, określone w rozporządzeniu Nr 305/2011.

Punkty kontaktowe ds. produktów - zadania

- ▶ Dostarczanie informacji o przepisach obowiązujących w danym państwie członkowskim mających zastosowanie do konkretnego typu wyrobu budowlanego;
- ▶ Udzielanie informacji o tym, czy produkt podlega wymogowi uprzedniego wydania zezwolenia na mocy prawa państwa członkowskiego;
- ▶ Przekazywanie danych kontaktowych właściwych organów odpowiedzialnych za nadzorowanie wdrożenia danych przepisów technicznych na terytorium danego państwa członkowskiego;
- ▶ Informowanie o środkach odwoławczych w przypadku wystąpienia sporu między właściwymi organami a podmiotami gospodarczymi.

Dziękuję za uwagę